

Posudek bakalářské práce Nikoly Žbirkové „Intertextovost v reklamě“

Přítomnost intertextových vztahů patří k základním charakteristikám textů, přitom se tyto vztahy v rámci jednotlivých funkčních stylů realizují značně odlišnými způsoby. Cílem bakalářské práce Nikoly Žbirkové byl popis toho, jak se intertextové vztahy projevují v současné české reklamě. Šlo jednak o to, ukázat podobu těchto vztahů na větším korpusu textů, jednak o porovnání s výsledky starších výzkumů, protože právě v oblasti reklamy dochází k velmi rychlým změnám podob vyjadřování, aby bylo možno na recipienty působit novým a originálním způsobem. Určitou komplikaci ovšem přinesl fakt, že v době, kdy už byla bakalářská práce připravována, byla publikována monografie R. Holanové *Intertextualita v reklamě* (2012), která se snaží o komplexní postižení daného tématu. Bylo tak nutno hledat odlišný a komplementární přístup k problematice.

Bakalářská práce se dělí na teoretickou a materiálovou část. V teoretické části práce podává s opřením o základní odbornou literaturu vymezení důležitých pojmů, s nimiž se dále operuje. Po stručném popisu rysů reklamy (s. 4–6) následuje důkladnější výklad o problematice intertextovosti (s. 7–13), který vychází především z analýz obsažených v pojednání Jiřího Homoláče *Intertextovost a utváření smyslu v textu* (1996), přihlíží ale i k přístupům dalších autorů. Některé informace se ovšem v rámci podávaného přehledu opakují (širší a užší pojetí intertextovosti, koncept dialogičnosti). Užitečné nepochybně je srovnání dosavadních podstatných českých příspěvků o intertextovosti v reklamě (Z. Jettmarová, S. Čmejrková, R. Holanová; s. 14–16).

V materiálové části (s. 17–42) autorka vychází z relativně obsáhlého korpusu reklam získaných z rozličných zdrojů (zhruba 150 reklam, 50 je dále analyzováno). Nejprve je představen databázový systém, který umožňuje systematickou práci s korpusem. Jádrem výkladů pak tvoří klasifikace typů pretextů, jež se stávají východiskem intertextových vztahů v současných reklamách, spojená s rozbořením jednotlivých příkladů. Autorka vždy identifikuje pretext, popisuje vzájemné relace mezi pretextem a posttextem a často také uvažuje o předpokládaném působení intertextovosti na recipienty. Samotná klasifikace, která se zde stává bází výkladu, je ovšem poněkud problematická a klade vedle sebe prvky, jež nejsou vždy souměřitelné (srov. např. pořadí: bible – literární dílo – pohádka – film – televizní pořad – frazeologie). Vedle textových pasáží, na něž pozdější texty navazují, autorka do svého výkladu pojímá i např. odkazy na výtvarná a hudební díla a také odkazy na kulturní a historická fakta (to lze odůvodnit širokým chápáním aluze, se kterým se můžeme setkat

v některých pracích o intertextovosti). Celková heterogenost klasifikace se tím ovšem posiluje. Je tak možno vyzdvihnout spíše zajímavost probíraného materiálu a některé autorčiny postřehy (srov. např. poznámky o využití obrazu *Whistlerova matka* na s. 37).

Po jazykové stránce má bakalářská práce poměrně dobrou úroveň, nevyhnula se však jednotlivým nekorektnostem (psaní *zda-li*) a určitým formulačním nedostatkům, zvláště ve slovosledu („teprve poukazuje na rodící se tendence“, s. 15).

Bakalářská práce Nikolý Žbirkové dokládá, že se autorka v problematice intertextovosti orientuje, a obsahuje zajímavý jazykový materiál i podnětné poznámky k němu, na druhé straně je zde však řada problematických bodů. Celkově lze ovšem říci, že požadavky kladené na práce tohoto typu byly splněny. Doporučuji proto bakalářskou práci k obhajobě.

Navrhované hodnocení: dobře.

V Praze dne 2. září 2014

Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.,
ÚČJTK FF UK